

Harmen
van Straaten

Wat rijmt
erop vies
...?

RIJM
JE
MEE?

Leopold

Lesbrief Groep 2 en 3

Inclusief Rijmwedstrijd

Doe mee en win een bezoek van auteur en
illustrator *Harmen van Straaten* aan jouw klas!

Tekst lesbrief: Marije van der Schaaf

Wat rijmt er op vies?

‘Vandaag wil ik rijmen,’ zegt Juf.

‘En iedereen rijmt lekker mee.

Is dat niet een geweldig idee?

Ik zoek een woord,

Jullie hebben het vast weleens gehoord.

Ik begin: Er was eens een reus

met een hele grote neus.

En hij zei: “Ik ruik... ik ruik iets vies.”

Het was...’

De kinderen rijmen er steeds wilder op los.

Tot het schoolhoofd meneer De Reus op het
lawaai afkomt...

Harmen van Straaten heeft ruim 500 boeken geïllustreerd, en ruim 100 boeken zelf geschreven. Hij maakt prentenboeken voor peuters en kleuters, AVI boeken voor kinderen die net kunnen lezen en spannende (voor)leesboeken vol avontuur. Zijn boeken zijn grappig, ondeugend en net even anders.

Introductie

Laat de voorkant van het boek zien. Waar denken de kinderen dat het boek over zal gaan? Lees dan de titel voor en vertel dat in het verhaal een juf met haar klas op zoek gaat naar het woord dat het beste rijmt op vies.

- Wie weet er een woord dat rijmt op vies? Laat de kinderen zoveel mogelijk rijmwoorden bedenken.
- Wie van de kinderen kent er een rijmpje uit het hoofd? Laat een paar kinderen een rijmpje opzeggen.
- Vertel dat veel liedjes ook rijmen. Wie weet er een voorbeeld?

Tijdens het lezen

Aan het eind van elke spread vraagt de juf of de kinderen in het verhaal een nieuw rijmwoord kunnen noemen. De eerste paar keer is dat een woord dat rijmt op vies. Eigenlijk wil de juf graag één woord horen, de kinderen kunnen vast wel raden welk woord dat is! Maar de kinderen in het verhaal verzinnen expres steeds een ander woord. Uiteindelijk is het de keurige meneer De Reus die de ondeugende rijmwoorden zegt die de juf van de kinderen wil horen. Lees het verhaal interactief voor: benoem steeds op welk woord er op de volgende bladzijde gerijmd moet worden en sla dan de bladzijde om. Kunnen de kinderen op basis van de illustratie bedenken welk rijmwoord er gebruikt is? Ga dan verder met voorlezen.

Na het lezen

De juf in het verhaal denkt dat er behalve 'pies' niet zoveel woorden zijn die rijmen op vies, maar de kinderen uit haar klas kunnen er een heleboel bedenken.

- Welke woorden die rijmen op vies hebben de kinderen allemaal gehoord?
- Wie vond het tijdens het voorlezen moeilijk om te bedenken welk rijmwoord er kwam, en wie vond het juist makkelijk?

Vertel dat de klas mee gaat doen aan een rijmwedstrijd over de reus uit het verhaal. Elke klas mag een zelfbedacht gedicht insturen naar de uitgeverij. Goed om daarom eerst nog even te oefenen met rijmen.

Illustratie: Harmen van Straaten, uit *Wat rijmt er op vies?*

Rijmen

Laat de kinderen hun rijmspieren opwarmen met de volgende rijmoefeningen.

Rijmmaatjes zoeken

Maak tekeningen of print plaatjes van steeds vijf woorden die op elkaar rijmen (of vier woorden, afhankelijk van de grootte van de groep) en maak er kaartjes van. Bijvoorbeeld:

- staart – kaart – paard – baard – taart
- been – teen – steen – peen – speen
- snuit – fluit – bruid – spuit – fruit
- hoed – voet – sproet – bloed – roet
- peer – veer – weer – beer – speer
- vier – mier – stier – zeewier – papier
- mouw – touw – vrouw – pauw – klauw

Geef elk kind een kaartje. De kinderen lopen rond door de klas en gaan op zoek naar rijmmaatjes: kinderen met een plaatje dat rijmt op het woord van hun eigen kaartje. Kunnen ze alle rijmwoorden vinden die bij elkaar horen en een groepje van vijf maken?

Illustratie: Harmen van Straaten,
uit *Wat rijmt er op vies?*

Rijmketting maken

Eén kind noemt een woord, de andere kinderen verzinnen daar rijmwoorden bij.

Met welk rijmwoord kun je de langste ketting maken? Bijvoorbeeld:

- kat – nat – rat – gat – dat – stad – plat – glad – klad – wrat – krat
- boos – roos – kroos – doos – moos – poos – bloos – framboos – matroos
- net – pet – bed – met – pret – fret – spet – plet – trompet – couplet – opgelet

Rijm aanvullen

Noem steeds een zin die de kinderen af moeten maken door te rijmen. Vaak ligt één rijmwoord daarbij voor de hand. Kunnen de kinderen nog meer woorden bedenken om het rijmpje mee af te maken? De kinderen kunnen natuurlijk ook zelf het begin van een zin bedenken waarmee ze willen rijmen.

Bijvoorbeeld:

- De vos loopt door ... (het bos)
- Dat kat ligt in ... (het bad, het krat, het gat)
- De tijger sluipt naar ... (de steiger, de reiger)
- De bij zit in ... (de wei, het ei, de rij, de klei)
- Joep valt ... (op de stoep, in de poep, uit de groep)

Is iedereen opgewarmd? Ga dan nu aan de slag met het gedicht voor de rijmwedstrijd.

Rijmwedstrijd

Vertel nogmaals dat bij dit boek een rijmwedstrijd hoort. De klas die het leukste gedicht schrijft over de reus uit het verhaal, wint een bezoek van Harmen van Straaten aan de klas! Harmen is de bedenker van dit verhaal: hij schreef de tekst en maakte de tekeningen erbij.

De opdracht

Maak één van onderstaande gedichten over de reus in dit verhaal af. Bedenk met de klas drie of meer coupletten van vier regels. Laat steeds twee opeenvolgende regels op elkaar rijmen. Overdrijven mag! Welke klas verzint het grappigste of ondeugendste gedicht?

Optie 1: Bedenk wat de reus voor gek geluid hoort en maak het gedicht af.

Er was eens een reus
met niet alleen een grote neus.
Maar ook met enorm grote oren,
waarmee hij heel goed kon horen.

De reus zei: 'Ik hoor... een gek geluid.'
Het was...

Optie 2: Bedenk hoe de reus eruitziet en maak het gedicht af.

Er was eens een reus
met niet alleen een grote neus.
Maar ook met ...

Stuur het gedicht uiterlijk 1 december 2025 naar promotie@wpgmedia.nl. Harmen van Straaten en Uitgeverij Leopold lezen alle gedichten en kiezen maar liefst drie winnaars! De winnende klassen krijgen voor eind december bericht. Het gewonnen schoolbezoek plannen we dan (in overleg) in het voorjaar van 2026.